

บทบรรณาธิการแนะนำ

สถานการณ์กฎหมายและนโยบายด้านป่าไม้หลังการประกาศใช้พรบ.ป่าชุมชน พ.ศ.2562 พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ตลอดจนการแก้ไขข้อความในมาตรา 7 ของพรบ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 ว่าด้วยไม้หวงห้าม นับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญทางด้านบริหารจัดการป่าไม้ของไทยในช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งได้สร้างความตื่นตัวอย่างกว้างขวางทั้งระดับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอย่างกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อกฎหมายป่าไม้ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบสื่อออนไลน์สิ่งพิมพ์ และเวทีเสวนาต่าง ๆ ตลอดจนการทำความเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาในกฎหมาย การจัดทำร่างอนุบัญญัติของพรบ.ป่าชุมชน และพรบ.อุทยานแห่งชาติ และความพยายามขับเคลื่อนของภาคพลเมืองที่จะให้เกิดกระบวนการสร้างความมีส่วนร่วมในกลไกทั้งระดับพื้นที่และระดับนโยบาย ในขณะที่ด้วยกันกรมป่าไม้ได้ดำเนินการรณรงค์ปลูกป่า 10 ล้านต้น มีการแจกกล้าไม้ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทางภาคฝั่งของเครือข่ายป่าไม้ภาคพลเมืองก็ได้เริ่มรณรงค์เพาะกล้าไม้จากป่าชุมชน ภายใต้ชื่อ “พลเมืองสร้างป่า” หรือ “WE ARE THE FOREST” ควบคู่ไปด้วย

นอกจากนี้ในระดับพื้นที่ก็เริ่มมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ มีการจัดตั้งคณะทำงานเครือข่ายป่าไม้ภาคพลเมืองระดับจังหวัด (บางจังหวัดที่มีความพร้อมก็ไปไกลถึงขั้นจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายป่าไม้ภาคพลเมืองกันแล้ว) การจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมายป่าไม้ กิจกรรมจัดทำแผนขับเคลื่อนระดับจังหวัด และสร้างความร่วมมือ

ในพื้นที่ระหว่าง ชุมชน-รัฐ-ท้องถิ่น บางแห่งความร่วมมือ อาจจะรวมถึงภาคประชาสังคม และหน่วยงานด้านการศึกษา ตลอดจนธุรกิจภาคเอกชน โครงการเครือข่ายป่าไม้ ภาคพลเมืองในฐานะที่เป็นกองเลขานุการของเครือข่ายฯ ได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำข้อเสนอต่อกรมป่าไม้ในการจัดทำร่างอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง ของพรบ.ป่าชุมชน ส่วนการจัดทำกฎหมายลำดับรองของ พรบ.อุทยานแห่งชาติฯ ได้มีตัวแทนขององค์กรภาคีเข้าร่วมประชุม และติดตามความคืบหน้าเป็นระยะ ในช่วงเดือนกันยายน 2562 นี้คณะทำงานฯ กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำข้อเสนอเพื่อจัดทำ ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการกำหนดแนวทางจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนาการควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน (มาตรา 17) ทั้งนี้จะขยายฐานจากข้อเสนอเพื่อการจัดทำร่างอนุบัญญัติว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน สู่การจัดทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน สู่การจัดทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ในหัวข้อเดียวกันควบคู่ไปด้วย โดยจะดำเนินการในพื้นที่ที่มีระเบียบการบริหารจัดการแตกต่างกันไป เช่น ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตที่ดินสาธารณะ เขตพื้นที่ชายฝั่ง ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวช่วยให้แนวทางในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชนที่เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

แล้วพบกันใหม่ในฉบับหน้าค่ะ สวัสดีค่ะ

ขอเชิญพี่น้องเครือข่ายป่าไม้ภาคพลเมืองร่วมเรียนรู้จากบทความพิเศษ “ตระหนัก รักษาสิทธิในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยและเขตป่าที่ใช้ประโยชน์ของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติ” โดยระวี ถาวร ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (รีคอฟ) แผนงานประเทศไทย

ตระหนัก รักษาสิทธิ ในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยและเขตป่า ที่ใช้ประโยชน์ของชุมชน ในเขตอุทยานแห่งชาติ”

ต ตามมติ ครม. 26 พ.ย. 61 ได้รับรองมติของคณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งระบุให้กำหนดขอบเขตและรับรองสิทธิทำกินให้ชุมชนที่อยู่เดิมแต่ไม่ใช่เอกสารสิทธิ์ในเขตอนุรักษ์รวมทั้งอุทยานแห่งชาติและต่อมา มี พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มารองรับนโยบายสู่การปฏิบัติซึ่งจะต้องมีการสำรวจและตรวจสอบการถือครองที่ดินทำกินที่อยู่อาศัยแล้วเสร็จตามมาตรา 64 ใน 240 วันหลังกฎหมายบังคับใช้นอกจากนั้นยังต้องสำรวจแนวเขตพื้นที่ป่าและสำรวจทรัพยากรที่ทดแทนได้ของป่าต่างๆ ตามมาตรา 65 ให้แล้วเสร็จภายในช่วงเวลาเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการเตรียมการสำรวจเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ทั้งที่ทำกิน เขตป่าใช้ประโยชน์ก็สามารถดำเนินการ ตั้งแต่กฎหมายประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาได้ซึ่งก็จะมีเวลารวม 420 วันในการสำรวจและจัดทำข้อมูลร่วมกัน

อ่านต่อหน้าถัดไป

ต่อจากหน้าที่แล้ว

หากพ้นระยะเวลานี้จะไม่มีการสำรวจอีก เว้นแต่กฎหมายมีการแก้ไข ซึ่งส่งผลต่อสิทธิชุมชนต่อพื้นที่ทั้ง 2 ประเภทในเขตอุทยานเพราะชุดข้อมูลแนวเขตที่ทำกินที่อยู่อาศัย (ม.64) จะเสนอพิจารณาและรับรองโดยพระราชกฤษฎีกาโดยมีแผนที่แนบท้าย ส่วนเขตป่าที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรทดแทนได้ (ม.65) จะเสนอพิจารณาและรับรอง โดยออกเป็นประกาศกระทรวง

ม. 64 ที่ดินและที่อยู่อาศัยตามพ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยใน
เขตอุทยานแห่งชาติ

1. ขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการ...มาตรา 63 กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ดำเนินการสำรวจให้เสร็จภายใน 240 วัน (หลังจากกฎหมายออกบังคับใช้)

- หลังจาก 240 วัน จะไม่มีการสำรวจอีก เว้นแต่จะได้มีการแก้ไขกฎหมาย
- ระยะเวลาที่เหลือรวมทั้งสิ้น 420 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (นับจากวันที่ 30 พ.ศ. 62 เป็นต้นไป)
- วันนี้ วันที่ 15 ก.ย. 62 ผ่านไปแล้ว 109 วัน เหลือเวลา 311 วัน

ม. 65 เขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ทดแทนได้ ตามพ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562

2. ขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการ

- กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติฯดำเนินการสำรวจให้เสร็จภายใน 240 วัน หลังจากกฎหมายบังคับใช้ (180 วัน หลังประกาศ) ม.63
- หลังจาก 240 วัน จะไม่มีการสำรวจอีก เว้นแต่จะได้มีการแก้ไขกฎหมาย
- ระยะเวลาที่เหลือรวมทั้งสิ้น 420 วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา (นับวันที่ 30 พ.ศ. 62 เป็นต้นไป)
- วันนี้ วันที่ 15 ส.ค. 62 ผ่านไปแล้ว 109 วัน เหลือเวลา 328 วัน

เขตการใช้ทรัพยากรที่ทดแทน
ได้ของชุมชนที่อยู่ในเขต
อุทยานแห่งชาติ

โดย ระวี ถาวร ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (รีคอฟ) แผนงานประเทศไทย
สามารถอ่านฉบับเต็มได้ที่ <https://bit.ly/2k9aqBv>

ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (RECOFTC) ตู้ป.ณ. 1111 ที่ทำการไปรษณีย์เกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10903
โทรศัพท์ +66(0) 2940 5700 | โทรสาร +66(0) 2561 4880 | Thailand.info@recoftc.org
www.recoftc.org/country/Thailand | www.facebook.com/recoftcinThailand

ผู้รับ

แสกน QR Code เพื่อติดตามข่าวสารต่างของ CF-net